

АНГЕЛИНКА

Мечтата по далечното и непознатото, свят на доброто и красивото

I. Възторг и преклонение пред далечните и тайнствени роднини в дома на леля Станка:

1. Светлият идеал на леля Станка:

- тя изживява истинско щастие, когато говори за нейната родственица;

- Софийнката се превръща в неин идеал, защото олицетворява непознатото, към което всеки човек се стреми;

- Като че ли чрез приказките за нея, тя се докосва до тайните на градския живот, който се различава от селското ежедневие.

- Дъмша е и “велика гордост”, защото чрез нея леля Станка се отличава от своите съселяни, изпълва я със самочувствие;

- Елин Пелин с лек хумор и симпатия разказва за приповдигнатото ѝ емоционално състояние щом заговори за нея;

- Чувството ѝ за щастие на безкраен възторг пред столичанката личи във възклицателните изречения, хиперболата

- Мисълта за Дъмша внася разнообразие в монотонното и скучно селско ежедневие.

1. Въображаеми образи на леля Дъмша и Ангелинка:

- те са формирани въз основа на детските представи от народните приказки и християнски легенди, със своите думи и поведение леля Станка провокира детското въображение и те си създават за далечните роднини образи, които се различават значително от познатото им в селското ежедневие.

- за тях леля Дъмша е “всемогъща вълшебница”, “недостижима”, “загадъчна и обаятелна”; превръща се в еталон за нравствена и физическа красота;

- съчетава приказното и божествено начало, които очертават за тях представата за тайнственото и загадъчното.

- Около Дъмша струи светлина, която идва от ореола на главата ѝ, от “небесния лазурен мир”, където е поставена; епитетите “усмихнат” и “прекрасен” очертават образа на добротата и благородството.

- Елин Пелин ѝ дава непознато и тайнствено за децата име – Дъмша;

- леля Станка възпитава децата чрез своята роднина; нейното въздействие върху тях личи в покорството и страхопочитанието, които ги изпълват при споменаване на името.

- Тя е безспорният авторитет в селския дом, за което подсказват епитетите “тиха и кротка” и сравнението “нашите ...стари агнета”.

1. Въображаемият образ на Ангелинка:

- тя изпълва с умиление и благородна завист децата, защото има право да седи до леля Дъмша;

- описанието ѝ “.....като звезда” посочва, че Ангелинка е хармонично единство от детска невинност и физическа красота

- името ѝ допълва представата за възвишеност и божественост, а умалителната му форма буди нежност и гальовност

II. Мечтите на малкото овчарче по Ангелинка: - свят на доброто и красивото

1. Той е сираче, принудено да работи и живее в чужд дом;

Лишено е от майчина ласка и бащина закрила.

Ангелинка заема по-специално място в неговите мечти.

Двете чудни планирани нощи са изпълнени с хиляди невинни и щастливи мисли по нея.

Елин Пелин създава атмосфера на тайнственост и вълшебство, която предразполага момчето към мечти: “глеещ огън”, “вълшебна приказка”.

Сиромашката му душа не е загубила способността да се стреми към красивото, да го открива в природата и у човека;

Романтичната атмосфера край огъня го изпълва с мечти – чисти и невинни като “белите звезди” над нея.

1. Образът на Ангелинка е изключителен, рядко срещан като “бяло врабче”.

Той е уникален и отново носи белезите на познатото, което го заобикаля;

Тя излъчва божественост и невинност и предизвиква желание за покровителство.

1. В измисления свят на благородство и юначество, момчето вече не е ратайче, а рицар, който защитава безпомощното момиче от всичкото зло.

Любовта го импулсира да върши добрини и да помага безкористно.

Представата му е искрена, почерпена от приказките, в които доброто винаги побеждава.

Възкликанието “И колко, колко ....” Отразява силата на неговия копнеж и желание да види Ангелинка, която владее мечтите и фантазиите му.

III. Между отчаянието и радостта

1. Леля Станка получава писмо

- за емоционалното състояние подсказва народният израз “Загубена от щастие”
- Елин Пелин олицетворява радостта ѝ, като рисува селянката в романтична,

примамлива светлина (описание .....) и така внушава колко въодушевен може да е човек, за който единствената и велика гордост и авторитет е неговата роднина.

- Описанието изгражда представата за обикновена жена от народа, която носи познатото земно име –Станка;

- Писмото нарушава сивото и монотонно трудово ежедневие в селския дом.

1. Безграничното щастие на леля Станка контрастира на непоносимата гордост в душата на ратайчето.

- детето се чувства нещастно, защото за него няма поздрав в писмото и за пореден път осъзнава, че е чуждият в този дом;

- страданието му става още по-голямо, защото няма да види далечните роднини

- За силата на чувствата му разбираме от разказа на зрелия вече мъж и от контраста между въодушевлението и трескавата подготовка в дома на Станка и страданието на момчето.

1. Надеждата и радостта отново се връщат

- метафоричният глагол “хвъркнал” и определението “успокоен и пълен с надежди” отразяват промяната в емоционалното му състояние след заръката на Станка да се завърне рано сутринта.

IV. Мечта и реалност

1. “Мислех за леля Дъмша и Ангелинка и душата ми се вълнуваше”

- метафора, отразяваща емоционалното приповдигнато настроение на момчето преди срещата с роднините;
- глаголите “пеех, дразнех” и огромният букет от иглика подчертават радостното нетърпение и чувството за щастие;
- камбанния звън допълва усещането за празник

1. Пред дома на Станка –

- смутен, изпълнен със свян и тревога, усеща се незначителен – чувства внушени чрез художествени детайли (“ръцете треперят “ .....

1. Значимостта и красотата на човека в неговата душевност

- контраст между физическа грозота и нравствена красота на леля Дъмша;
- реалният образ на столичанката не привлича, а отблъсква;
- Елин Пелин изгражда гротесков, отблъскващ образ чрез сравнението ѝ с голяма черна пеперуда;

Художествените детайли изграждат представата за нейната грозота

- лицето – сухо, кокалесто, мъх между устата и носа, хиперболата за зъбите;

- внушението на автора, че преди всичко трябва да търсим нравствената красота, която може да се крие пред непривлекателната външност;
- доказателство за това е поведението на момчето – целува й ръка като на божество (смирено и страхопочитателно);
- леля Станка и децата също не остават равнодушни към вътрешното очарование на гостенката
- селянката стои пред нея като пред някоя чудотворна икона, а децата прехласнати в съзерцание

1. Ангелинка – чудесна хармония между човечност, лъчезарност и ангелска доброта.

Образът е въведен чрез контраста – тъмно-светло (слънчево петно, облечена в бяло, златна коса, сини и червени панделки); тя надминава и най-смелите мечти и сънища.

Елин Пелин изгражда неземеен образ чрез цветовете

- жизненост, чистота и невинност, излъчва светлина;
- панделките й “шумят като пеперуди” и създават усещането за пъстрота и динамика;
- гласът й – мелодичен и нежен, доизгражда представата за възвишено и благородно същество.

Овчарчето се чувства незначително, но и щастливо, защото се осъществява мечтата му.

Сърцето му се “пълни с радост, както цветна чашка се пълни със слънчеви лъчи”.

Той ѝ поднася цветята като на жертвеник, като пред божество.

Чрез този жест изразява благодарност към съдбата, защото се е докоснал до своята мечта – преклонение пред нейната красота и щастие за този миг на сърдечна близост.

1. Ангелинка – сън или реалност?

Не е толкова важно, по-същественото е, че мечтата с и за нея той се докосва до красивото; запазва благородството на душата си; чувства се по-малко самотен и чужд в дома на леля Станка.